

Gamla kyrksteden i Osby
Turesson berättade att han varit lik-
biskensmakare i Osby socken under lång
tid, de sista årtiandena av 1800-talet och
de första på 1900-talet. Kistorna gjordes av
furu- eller granbräder. Ekristor förekom
ej. Kistorna var nästan alltid svarta
till färgen. Endast i undantagsfall var
det någon som ville ha annan färg. Vita
kistor kunde ibland förekomma om
någon flicka eller ung kvinna dött.
Om någon person var död var likbiste-
makaren en av de första som fick reda
på dödsfallet. Han gick då bege sig till
sorgehuset för att ta med sig liket.
I något svår kläddes liket av lakan
och placerades kistan med det ilagda li-
ket på ett par stolar och stod där tills

begravningsdagen. Långt tillbaka burs
liken till kyrkan på likbår, detta var dock
så länge sen, att han endast sett dettam-
na ett par gånger i sin barndom. Man
brukade lasta kistan på en vanlig vagn,
före fjärdervagnarnas tid användes en van-
lig arbetsvagn. Något prydnad av vagnen
företogs ej. Sedan fjärdervagnar kom-
mit i bruk användes dessa. Sedan bör-
jade man pryda vagnen med granis.

Likvagn inköptes i början av 1900-talet.
Numera finnes begravningsentreprenör med
likbil. — Före avfärden från borgarhuset
brukade någon hålla ett kort anförande
s. k. utfärdstal. Vid ankomsten till kyrkan
gick kloekaren före processionen in i
kyrkan, tyngande på en psalm, under
det ringning pågick med klockorna i tornet.

De prestaverande gingo stundom båda
före kistan, stundom gick den ene före
och den andra efter. De prestaver, som
före användes i Osby voro tre alnar långa
sunda stänger helt överklädda med tyg
och florfäwedda i toppen. Från den första
tid Tuovesson mindes användes inga pre-
staver alls. - Tid gravens ställdes sig de
prestaverande vid huvudändan och höll
prestaverna rakt upp. Något tänkande såg
dem över gravens förekom ej.

Före var det ej vanligt att alla inbjudna
skänkte kransar. Anmärkliga till den
läde lade vanligen med pärlkransar.
Majning, med grannis på vägen där
libatåget gick fram, var vanligt.
Någon dekorerung av kyrkan förekom ej.
Graven kläddes vanligen med grannis.

Begravningskalaset. De inbjudna hade
färing med sig. Benna som ofta bestod
av risgrök och gäran. Tringbjöds mellan
de övriga måltiderna. Vin var ej vanligt
på begravningsgillena för. Örumet drack
mycket brännvin till maten, och en begrav-
ning ansågs vara hedersam och präktig
om gästerna, i synnerhet männen, kunde
bli berusade före hemfärden. Begravnings-
kalaset varade blott en dag, men dagen
efter hölls eftergille. Det var den dödes
släktingar och sådana fruntimmer
som av någon anledning ej kunnat
vara med på begravningsdagen, samt
gamla och sådana som ej bjödits fört.
Even på eftergillet dracks mycket bränn-
vin. Spelkaker på begravingar förekom
ej, den första tiden Twessons mindes.

Bröllop. Vigsel föräntades för antingen i budens hem, eller ockrå äkte. brudparet till prästgården för att vigas. I detta fall medföljde ett ^{par} av gästerna som vittnen.

Så tillgick det gäst. Turesson gifte sig för ett 60 tal år sedan. Bröllopsfesten varade vid de flesta bröllop, en vecka. Bär- under förekom spel och dans ansvällande med ätande och drickande. Psalmsvinet flödade och gästerna borde hela tiden gå i ständigt rus. Gästerna hade färing med sig. — Torparne brukade gå till prästgården för att vigas. At dem som ej hade vittnen med sig, ordnade prästen, med ett några av hans tjänare eller husfolk fingo tjänstgöra som sådana. Några stora bröllopsfester hos torparna. Färdkommo vanligen ej.

Kyrkroder i Osby.

Kyrkovaktmästare Gunner Johansson berättade att kyrkbröllop, sedan ett tiotal år, blivit alltmer vanliga i Osby. För välsignelse i budens hem eller i prästgården, mera allmänna.

Vid begravning äro processionen numera sällsynta. Landingen sker vanligen i kyrkan där kistan bisatts, eller vid bäshuset. Bärarna äro vanligen anhöriga till den döde. Prestaver, florbeklädda stänger, med gula kors i toppen användes. De prestaverande, vanligen ett par kommunala fästboendemän, gå antingen båda före kistan, eller ock en före och en efter. Prestaverna tänkas ej över graven. Begravningsentreprenörer finnes, den likbil som finns äges av honom. Han anskaffar bärare om så är

erforderligt, men det förekommer sällan.
Grävningen av grav tillhör kyrkoverksam-
hetens åliggande och är kostnadsfri. Tillä-
dandet av graven med gravis får däremot
betalas. Den som köper gravplats får själv
välja platsen för densamma. Priset är 2 kr
pr. kvadr. Den som så önskar, kan få sin
gravplats, även den å önskad plats. Ring-
ningen är kostnadsfri. Då kistan bäres in
i kyrkan från bårhuset, har det varit van-
ligt att klockaren gått sjungande före.
Efter jordfästningen har klockaren åter
gått före mot graven under sång. Numera
är denna sed nästan bortlagd. Majning
å vägen företages vid de enstaka tillfällen
då procession utgår från bårhuset. Prisen
läggs så att baren vändas i samma rikt-
ning, som liktåget. Detta förfarande

grundar sig på en gammal tro, att den döde därigenom hindrades att "gå igen." Han kunde i så fall sticka sig på riset om han gick mot baren. Johansson omtalade att för tillvarstogs vattnet vid liktvätten och kastades efter liktåget. Även detta gjordes för att den döde inte skulle gå igen.

På kyrkloftet hade förs försvarats ben, som upptagits vid omgrävning av gravar. Av dessa stules benbitar av folk, som därmed trodde sig kunna skapa sig tur vid brännvinsbränning. Johansson omtalade ~~vid~~ att han vid omgrävning av gamla gravar, i jorden hittat fragment av skinn, troligen av psalmbokprästan, efter psalmböcker som legat i kistorna. Han hade även hittat glasbitar efter små flaskor, troligen fick den döde stundom färdseur med sig på den sista färden!

Kyrkan i Osby.

Den gamla kyrkan i Osby skall ha varit byggd på 1100 talet. På 1700 vidtog tillbyggnad och under 1800 talet ombyggdes äldre delen, samt byggdes torn. Delar av kyrkogårdsmuren togs som material vid ombyggnaden. Det har berättats att bönderna ålades härning av av sten, tegel och löst folk blevo ålagda deltaga i byggnadsarbetet, men det gick ganska trögt att få dem till att deltaga. Kyrkan som är en av de största på skånska landsbygden rymmer 1000 personer. Kyrkstiftet är s. h. lunnvato so bräder. Predikstolen anses vara från 1200 talet. I kyrkan finnes en gammal stol med tridrad rygg; den har liksom predikstolen legat uppe på kyrkvinden. Enligt sägen skulle den för ha varit s. h. skänstol.